

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

DA

Udtalelse 01/2024

(artikel 322, stk. 1, TEUF)

om forslag til Europa-
Parlamentets og Rådets
forordning om oprettelse af
reform- og vækstfaciliteten for
Vestbalkan
[Interinstitutionel sag
2023/0397(COD) af 8. november
2023]

Indhold

	Punkt
Indledning	01-09
Kontekst	01-03
Denne udtalelses omfang og begrænsninger	04-09
Omfang	04-07
Begrænsninger	08-09
Specifikke bemærkninger	10-56
Begrundelse	10-11
Vurdering af Vestbalkanlandenes behov	10-11
Kapitel I - Almindelige bestemmelser	12-19
Facilitetens mål	12-14
Forudsætninger for støtte	15-19
Kapitel II - Finansiering og gennemførelse	20-29
En stigning i EU-budgettet	22-23
Tildeling af midler	24-28
Undtagelser fra finansforordningen og NDICI-forordningen	29
Kapitel III - Reformdagsordener	30-45
Reformdagsordener, der skal forelægges af landene på Vestbalkan	30-36
Forfinansiering	37
Lån på meget lempelige vilkår	38-42
Investeringsrammen for Vestbalkan	43-45
Kapitel IV - Beskyttelse af Unionens finansielle interesser	46-52
Revisionsrettens revisionsrettigheder	46-49
Nationale interne kontrolsystemer og nationale revisionsmyndigheder	50-52
Kapitel V - Overvågning, rapportering og evaluering	53
Kapitel VI - Afsluttende bestemmelser	54
Finansieringsoversigt	55-56
Afsluttende bemærkninger	57-60

Bilag

Bilag I - Tidligere beretninger og udtalelser fra Revisionsretten, som er taget i betragtning i forbindelse med denne udtalelse

Bilag II - Sammenligning af forslagets og IPA III-forordningens mål

Bilag III - Aftaler, der skal indgås efter ikrafttrædelsen af forordningen om reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan

Bilag IV - Undtagelser fra finansforordningen og NDICI-forordningen

Bilag V - Oversigt over Vestbalkanlandenes forberedelsesniveau på området finanskontrol

Indledning

Kontekst

01 Siden begyndelsen af 00'erne har seks lande på Vestbalkan - Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo¹, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien - stræbt efter at få EU-medlemskab. En fungerende markedsøkonomi er et af kravene for tiltrædelse af EU. Men Vestbalkans økonomiske konvergens med EU er i mange år blevet anset for utilstrækkelig². Som led i udvidelsesprocessen har EU ydet finansiell støtte til den socioøkonomiske udvikling i landene på Vestbalkan. Denne støtte lægges oven i andre former for bistand, der fremmer væsentlige reformer med relation til EU's værdier og tilpasning til gældende EU-ret. I forbindelse med den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027 stiller EU mere end 14 milliarder euro til rådighed for førtiltrædelseslande (herunder støtte til Tyrkiet) under instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA III).

02 Kommissionen foreslog den 8. november 2023 at oprette en **reform- og vækstfacilitet for Vestbalkan** ("forslaget")³ som led i en ny vækstplan for regionen⁴. Denne facilitet vil yde yderligere støtte på op til **6 milliarder euro** til de seks lande på Vestbalkan mellem 2024 og 2027. Den nye vækstplan bygger på og giver yderligere fremdrift til de økonomiske prioriteter, der er fastsat i den økonomiske plan og investeringsplan, der blev fremlagt i 2020⁵.

03 Målet for den foreslåede facilitet er at "fremskynde regional økonomisk integration, gradvis integration med Unionens indre marked, socioøkonomisk konvergens mellem økonomierne på Vestbalkan og tilpasning til Unionens lovgivning,

¹ Denne betegnelse (som vi vil anvende i resten af denne udtalelse) indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244/1999 og Den Internationale Domstols udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

² Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2023, [COM\(2023\) 690](#), 8.11.2023, s. 11.

³ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan, [COM\(2023\) 692](#), 8.11.2023.

⁴ Ny vækstplan for landene på Vestbalkan, [COM\(2023\) 691](#), 8.11.2023.

⁵ En økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan, [COM\(2020\) 641](#), 6.10.2020.

regler, standarder, politikker og praksis med henblik på EU-medlemskab"⁶. Faciliteten forventes at blive operationel i 2024 med forbehold af resultatet af lovgivningsproceduren.

Denne udtalelses omfang og begrænsninger

Omfang

04 Kommissionen offentliggjorde forslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan den 8. november 2023. Retsgrundlaget for forslaget er artikel 212 og artikel 322, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, hvilket betyder, at Den Europæiske Revisionsret skal høres som led i lovgivningsprocessen. Rådet indgav en formel anmodning om en udtalelse fra Revisionsretten den 20. december 2023 og opfordrede den til at afgive sin udtalelse senest den 9. februar 2024. Europa-Parlamentet indgav sin formelle anmodning om en udtalelse den 25. januar 2024. Denne udtalelse opfylder høringskravet.

05 Kommissionen fremlagde i juni 2023 en meddelelse om midtvejsrevision af den flerårige finansielle ramme for 2021-2027⁷, som blev ledsaget af et forslag om ændring af FFR-forordningen⁸. I sidstnævnte blev det bl.a. foreslået at øge de midler, der er til rådighed under FFR-udgiftsområde 6 "Naboområder og verden". Vi henviser til disse dokumenter fra Kommissionen, hvor vi finder det hensigtsmæssigt.

06 Denne udtalelse er baseret på en gennemgang af lovgivningsforslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan og de tilhørende dokumenter såsom begrundelsen og finansieringsoversigten. Vi hørte Kommissionens Generaldirektorat for Naboskabspolitik og Udvidelsesforhandlinger (GD NEAR) og Generaldirektorat for Budget (GD BUDG). Vi supplerede vores gennemgang ved at analysere forskningsdokumenter fra kilder som f.eks. Europa-Parlamentets Forskningstjeneste. Udtalelsen tager hensyn til en række af Revisionsrettens tidligere særberetninger og udtalelser om EU's udvidelsesproces og om finansiell bistand til tredjelande (jf. [bilag I](#)).

⁶ Forslagets betragtning 9.

⁷ Meddelelse fra Kommissionen om midtvejsrevision af den flerårige finansielle ramme 2021-2027, [COM\(2023\) 336](#), 20.6.2023.

⁸ Forslag til Rådets forordning om ændring af den flerårige finansielle ramme, [COM\(2023\) 337](#), 20.6.2023.

07 Udtalelsen giver udtryk for vores syn på lovgivningsforslaget og bidrager til lovgivningsproceduren ved at give forslag til, hvordan visse dele af forslaget med henblik på at forbedre den økonomiske forvaltning af EU's midler kan præciseres⁹.

Begrænsninger

08 Kommissionen har ikke udarbejdet en konsekvensanalyse af forslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan, og Kommissionen anfører i sin begrundelse, at dette skyldes "forslagets politiske hastende karakter"¹⁰. Dette begrænser vores mulighed for at afgive en fuldt informeret udtalelse.

09 Kommissionen anfører videre, at den vil offentliggøre et analytisk dokument med "dokumentation for forslaget" senest tre måneder efter initiativets vedtagelse¹¹, dvs. senest den 8. februar 2024. Da Revisionsretten vedtog denne udtalelse den 30. januar 2024, havde Kommissionen imidlertid endnu ikke offentliggjort dokumentet. Vi har derfor ikke kunnet tage det i betragtning i vores udtalelse.

⁹ Afsnittet "Udtalelser" i [Guide til vores metode](#), s. 27-28.

¹⁰ Forslagets begrundelse, s. 5.

¹¹ *Ibid.*, s. 5.

Specifikke bemærkninger

Begrundelse

Vurdering af Vestbalkanlandenes behov

10 Kommissionen fremlagde forslaget om oprettelse af faciliteten sammen med en meddelelse om en ny vækstplan for Vestbalkan. I denne meddelelse understregede Kommissionen, at Vestbalkanlandenes økonomiske konvergens med EU blev vurderet som værende "ikke tilfredsstillende"¹², men beskrev den andre steder som "utilstrækkelig"¹³. Deres BNP pr. indbygger varierer fra 30 % til 50 % af EU-gennemsnittet. Formålet med den nye vækstplan er "markant at øge tempoet i udvidelsesprocessen og væksten i [Vestbalkan]landenes økonomier"¹⁴. Den består af fire søjler:

- 1) styrkelse af den økonomiske integration med EU's indre marked
- 2) fremme af den økonomiske integration mellem landene på Vestbalkan gennem det fælles regionale marked - et økonomisk initiativ, som de seks lande på Vestbalkan blev enige om i 2020
- 3) fremskyndelse af grundlæggende reformer
- 4) forøgelse af den finansielle bistand gennem en reform- og vækstfacilitet for landene på Vestbalkan.

11 Den nye vækstplan bygger på og giver yderligere fremdrift til de økonomiske prioriteter, der er fastsat i den økonomiske plan og investeringsplan, der blev fremlagt i 2020¹⁵. Kommissionen anser faciliteten for at være det "centrale element" i planen¹⁶. Kommissionen redegør i sin meddelelse om vækstplanen for, hvorfor det er nødvendigt at øge konvergens mellem Vestbalkanlandenes økonomier og EU. Den fremhæver også forskellige fordele, som foranstaltningerne i vækstplanen og den

¹² Ny vækstplan for landene på Vestbalkan, [COM\(2023\) 691](#), s. 1.

¹³ Forslagets begrundelse, s. 1.

¹⁴ Ny vækstplan for landene på Vestbalkan, [COM\(2023\) 691](#), s. 1.

¹⁵ En økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan, [COM\(2020\) 641](#).

¹⁶ Forslagets begrundelse, s. 1.

foreslåede facilitet vil medføre for regionen. Fordi der ikke foreligger en konsekvensanalyse eller et analytisk dokument (jf. punkt **08** og **09**), var vi imidlertid ikke i stand til at vurdere, hvor sandsynligt det er, at de planlagte 6 milliarder euro i støtte fra faciliteten vil bidrage til at nå facilitetens vigtigste mål om at fremskynde den økonomiske integration og konvergens mellem Vestbalkanlandenes økonomier og EU.

Kapitel I - Almindelige bestemmelser

Facilitetens mål

12 De generelle mål i artikel 3, stk. 1, er at:

- a) fremskynde regional økonomisk integration og gradvis integration med Unionens indre marked
- b) fremskynde den socioøkonomiske konvergens mellem støttemodtagernes økonomier og Unionen
- c) fremskynde tilpasningen til Unionens værdier, love, regler, standarder, politikker og praksis med henblik på EU-medlemskab.

13 De specifikke mål i artikel 3, stk. 2, svarer i vid udstrækning til flere af de mål, der er fastsat under IPA III¹⁷. Af den sammenligning, vi i **bilag II** har foretaget med målene under IPA III, fremgår det desuden, at faciliteten lægger større vægt på Vestbalkanlandenes økonomiske reformer samt på deres regionale økonomiske integration og gradvise integration i EU's indre marked¹⁸.

14 Forslaget om at oprette faciliteten indebærer, at mange vigtige aspekter vil blive fastlagt som led i efterfølgende aftaler - dvs. facilitetsaftalen, reformdagsordenerne og låneaftalerne - som først vil blive indgået, når den foreslåede forordning om faciliteten er trådt i kraft. F.eks. er det kun i reformdagsordenerne - som skal udarbejdes af regeringerne i landene på Vestbalkan (jf. punkt **30-36**) - at der vil blive fastsat detaljerede foranstaltninger til gennemførelse af ovennævnte specifikke mål¹⁹.

Bilag III giver en oversigt over de forskellige aftaler, der skal indgås.

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets [forordning \(EU\) 2021/1529](#) af 15. september 2021 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand.

¹⁸ Som defineret i artikel 3, stk. 2, litra a), b), c) og d).

¹⁹ Forslagets artikel 11, stk. 2, og artikel 13, stk. 1.

Forudsætninger for støtte

15 Artikel 5 fastsætter to forudsætninger, som landene skal overholde for at være støtteberettigede:

- a) Landene på Vestbalkan skal fortsat "[opretholde og respektere] effektive demokratiske mekanismer, herunder et parlamentarisk flerpartisystem, og retsstatsprincippet og [sikre] opfyldelse af alle menneskerettighedsforpligtelser, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal".
- b) Kosovo og Serbien skal "[engagere] sig konstruktivt i normaliseringen af deres forbindelser".

16 Den første forudsætning vedrører landenes fremskridt på området "grundlæggende elementer" i udvidelsesprocessen²⁰. Denne bestemmelse svarer til lignende bestemmelser for andre instrumenter for foranstaltninger udadtil. Den udgør et støtteberettigelseskriterium for modtagerlandene for at modtage støtte under faciliteten. Kommissionen mener, at landene på Vestbalkan opfylder disse generelle principper.

17 Kommissionen overvåger fremskridtene hen imod disse "grundlæggende elementer" og bemærkede i sin seneste meddelelse om EU's udvidelse, at der i en række udvidelseslande er sket visse fremskridt vedrørende grundlæggende rettigheder. Den påpegede også, at en række negative tendenser fortsat gjorde sig gældende, herunder fortsat udbredt kønsbaseret vold, samtidig med at mediefriheden fortsat hindres af politiske og økonomiske interesser, hvilket svækker kontrollen med de offentlige myndigheder, åbner mulighed for udenlandsk indblanding og underminerer kommunikationen om EU²¹. Desuden viser de seneste udvidelsesrapporter for landene på Vestbalkan²², at deres forberedelsesniveau varierede fra "et vist forberedelsesniveau" til at være "moderat forberedt" med hensyn til at anvende gældende EU-ret på området "Retsvæsenet og grundlæggende rettigheder".

²⁰ Som defineret i artikel 3, stk. 2, litra i).

²¹ Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2023, COM(2023) 690, s. 9.

²² Kommissionens pressemeddelelse om 2023-udvidelsespakken.

18 Den anden forudsætning kræver engagement med henblik på fuld gennemførelse af [aftalen om vejen mod normalisering mellem Kosovo og Serbien](#) fra februar 2023 og dens gennemførelsesbilag. Rådet erklærede imidlertid for nylig, at det "beklager begge parter manglende gennemførelse af denne aftale"²³ og af andre tidligere forpligtelser, der også er nævnt i forslagets artikel 5, stk. 1. Dette illustrerer en af de udfordringer, som faciliteten står over for.

19 Det er vigtigt, at Kommissionen fortsat overvåger opfyldelsen af begge forudsætninger som led i de årlige udvidelsesrapporter, jf. forslagets artikel 5, stk. 2. Hvis et land ikke opfylder forudsætningerne, kan Kommissionen beslutte at tilbageholde midler. For at præcisere denne bestemmelse **bør Kommissionen og de to EU-lovgivere imidlertid overveje** at anvende følgende ordlyd i det sidste punktum i artikel 5, stk. 2: "Kommissionen kan vedtage en afgørelse, hvori det konkluderes, at nogle af disse forhåndsbetingelser ikke er opfyldt, og ~~kan navnlig~~ **bør i sådanne tilfælde** tilbageholde frigivelsen af de midler [...]".

Kapitel II - Finansiering og gennemførelse

20 De maksimale planlagte ressourcer til faciliteten er 6 milliarder euro i perioden 2024-2027. Faciliteten skal finansieres som følger:

- a) 2 milliarder euro i ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud, hensættelser til at dække lån og administrativ støtte) under FFR-udgiftsområde 6 "Naboområder og verden" som led i revisionen af FFR for 2021-2027²⁴
- b) 4 milliarder euro i form af lån på meget lempelige vilkår finansieret gennem lånoptagelsestransaktioner på de finansielle markeder (jf. punkt [38-42](#)).

21 I betragtning af at EU i forbindelse med den nuværende FFR har stillet mere end 14 milliarder euro til rådighed for førtiltrædelseslande (herunder støtte til Tyrkiet) under IPA III, udgør de beløb, der skal ydes gennem faciliteten, en betydelig stigning i den planlagte finansiering til landene på Vestbalkan. Beløbene svarer til en anslået stigning på over 40 % af den støtte, der er stillet til rådighed i finansieringsperioden 2021-2027.

²³ Rådets konklusioner om udvidelsen, 16707/23, 12.12.2023, punkt 37.

²⁴ Forslag til Rådets forordning om ændring af den flerårige finansielle ramme (COM(2023) 337), artikel 1, stk. 5, og [bilag I](#).

En stigning i EU-budgettet

22 For at finansiere de 2 milliarder euro i ikketilbagebetalingspligtig støtte under faciliteten foreslog Kommissionen at øge midlerne under FFR-udgiftsområde 6. Denne forøgelse er en del af en midtvejsrevision af FFR, som vil omfatte en forhøjelse af loftet for FFR-udgiftsområde 6 med 10,5 milliarder euro (i løbende priser)²⁵.

23 I stedet for at øge finansieringen under det eksisterende IPA III-instrument valgte Kommissionen at oprette en særskilt facilitet. Kommissionen begrundede dette valg ved at fremhæve forskellene i forhold til IPA III, nemlig at der med faciliteten anvendes et resultatbaseret instrument, herunder forhåndsbetingelser til bestemmelse af adgangen til finansiering, og at to tredjedele af faciliteten anvendes til lån. Kommissionen fremhævede også, at der under IPA III ikke kan omfordeles midler²⁶.

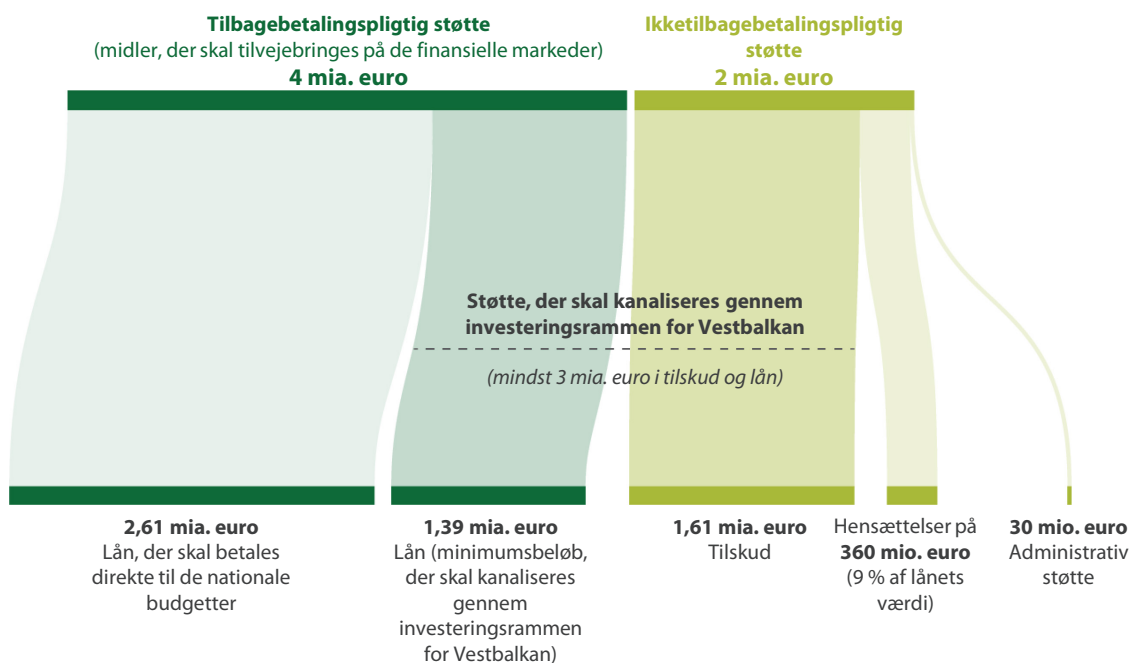
Tildeling af midler

24 Artikel 6 indeholder bestemmelser om tildeling af midler. Midlerne er samlet fordelt på to tredjedele til lån og en tredjedel til ikketilbagebetalingspligtig støtte (herunder tilskud, hensættelser til lån og andre former for støtte samt administrativ bistand) (jf. [figur 1](#)).

²⁵ Meddelelse om midtvejsrevision af den flerårige finansielle ramme 2021-2027, s. 6.

²⁶ Punkt 1.5.5 i finansieringsoversigten.

Figur 1 - Facilitetens budget

Kilde: Revisionsretten, baseret på lovgivningsforslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan.

25 Mindst 50 % af det planlagte samlede beløb på 6 milliarder euro skal kanaliseres gennem [investeringsrammen for Vestbalkan](#)²⁷, som er en særlig international investeringsplatform bestående af Kommissionen, internationale finansielle institutioner, EU-medlemsstaternes bilaterale udviklingsbanker og bilaterale donorer (jf. punkt [43-45](#)).

26 I overensstemmelse med forslagets artikel 6, stk. 4, fastsætter Kommissionen de beløb, der er til rådighed for hvert modtagerland, ved hjælp af en koncis formel, der er fastsat i et bilag til forslaget, og som kombinerer et modtagerlands befolkningstal og dets BNP pr. indbygger²⁸. Støtten gennem faciliteten vil blive ydet til modtagerlandene i form af finansiering, som ikke er knyttet til omkostninger i henhold til artikel 125, stk. 1, litra a), i [finansforordningen](#).

²⁷ Forslagets artikel 6, stk. 5.

²⁸ Bilaget til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan, [COM\(2023\) 692](#).

27 Faciliteten vil ikke erstatte den støtte, der ydes til landene på Vestbalkan under IPA III. Den har tværtimod til formål at supplere andre former for EU-bistand såsom bilaterale og regionale IPA-programmer samt grænseoverskridende programmer, der medfinansieres af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling²⁹. I betragtning af at flere af den foreslåede facilitets mål svarer til målene i IPA III (jf. punkt **13** og *bilag II*), er det imidlertid vigtigt, at Kommissionen er særlig opmærksom på koordineringen af bistanden, jf. forslaget artikel 4, stk. 3.

28 Som en forudsætning for frigivelse af midler skal Kommissionen og hvert enkelt land på Vestbalkan i henhold til forslaget artikel 9, stk. 3, indgå facilitetsaftaler og låneaftaler. Disse aftaler vil være juridisk bindende og indeholde detaljerede forpligtelser for modtagerlandene. Artikel 9, stk. 4, fastsætter, at beskyttelsen af EU's finansielle interesser skal sikres gennem disse aftaler. Artikel 9, stk. 5, litra g), regulerer adgangen til data og dokumentation under facilitetsaftalen. Denne bestemmelse ville imidlertid være klarere, hvis Den Europæiske Revisionsret blev nævnt parallelt med Kommissionen og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) (jf. punkt **47**).

Undtagelser fra finansforordningen og NDICI-forordningen

29 Forslaget indeholder syv undtagelser fra finansforordningen og én fra instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde - et globalt Europa (*NDICI-forordningen*). De fleste af undtagelserne giver faciliteten den nødvendige fleksibilitet til at anvende ubrugte midler i et andet år samt mulighed for at kanalisere en del af lånene gennem investeringsrammen for Vestbalkan. En fortegnelse over undtagelserne kan findes i *bilag IV*.

Kapitel III - Reformdagsordener

Reformdagsordener, der skal forelægges af landene på Vestbalkan

30 For at modtage støtte skal regeringerne i landene på Vestbalkan udarbejde reformdagsordener, som fastlægger "de vigtigste foranstaltninger, som hver enkelt støttemodtager agter at iværksætte i perioden 2024-2027 for at fremskynde

²⁹ [Forordning \(EU\) 2021/1059](#) om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorialt samarbejde (Interreg), der støttes af EFRU og de eksterne finansieringsinstrumenter.

socioøkonomisk konvergens med EU"³⁰. Reformdagsordenerne skal "fungere som en overordnet ramme for at nå denne facilitets mål"³¹.

31 Reformdagsordenerne vil indeholde en række betalingsbetingelser vedrørende de planlagte reformer³². Kommissionen vurderer reformdagsordenerne og godkender dem ved hjælp af en gennemførelsesafgørelse³³. Denne procedure for udarbejdelse af reformdagsordenerne styrker ganske givet landenes ejerskab. Den giver imidlertid også regeringerne på Vestbalkan et betydeligt spillerum til at udforme udbetalingsbetingelserne. I praksis indgår reformdagsordenerne i en høringsproces med Kommissionen, inden modtagerlandene forelægger dem. Det er dog vigtigt at bemærke, at forslaget ikke udtrykkeligt giver Kommissionen mulighed for at anmode regeringerne om at revidere og/eller ændre udkastene til reformdagsordenerne. I betragtning af de risici, der er beskrevet nedenfor, **bør Kommissionen og de to EU-lovgivere overveje** at ændre artikel 14, så Kommissionen ikke blot kan *frem sætte bemærkninger* til udkastene til reformdagsordenerne, men også kræve, at regeringerne på Vestbalkan *reviderer og/eller ændrer* disse udkast i overensstemmelse med de fremsatte bemærkninger. En sådan revision vil være i tråd med godkendelsesprocessen for de grænseoverskridende programmer, som landene på Vestbalkan deltager i³⁴.

32 Der er risiko for, at de udbetalingsbetingelser, der skal fastsættes i reformdagsordenerne, ikke vil være ambitiøse nok, og at de underliggende indikatorer ikke vil være tilstrækkelig klare og målbare. I 2022 konkluderede vi i vores særberetning om retsstatsprincippet³⁵, at EU's indsats havde haft en begrænset samlet effekt med hensyn til at fremme grundlæggende retsstatsreformer - som er en væsentlig forudsætning for EU's udvidelsesproces. Vi anbefalede, at Kommissionen opstiller strategiske mål for hvert enkelt udvidelsesland ved at udarbejde endelige

³⁰ Forslagets begrundelse, s. 2.

³¹ Forslagets betragtning 24.

³² Forslagets artikel 12, stk. 1.

³³ Forslagets artikel 14 og 15.

³⁴ Artikel 18, stk. 3 og 4, i [forordning \(EU\) 2021/1059](#) om særlige bestemmelser for målet om europæisk territorialt samarbejde (Interreg), der støttes af EFRU og de eksterne finansieringsinstrumenter.

³⁵ [Særberetning 01/2022](#) "EU's støtte til retsstatsprincippet på Vestbalkan: Trods indsatsen er der stadig grundlæggende problemer".

effektindikatorer og tilhørende delmål for grundlæggende reformer³⁶. Derfor bør Kommissionen kunne kræve, at landene reviderer eller ændrer betalingsbetingelserne og, hvor det er relevant, medtager sådanne indikatorer i reformdagsordenerne.

33 En anden bemærkning fra en af vores tidligere særberetninger var, at det var vanskeligt at gøre reformerne bæredygtige, navnlig i betragtning af den svage administrative kapacitet i landene på Vestbalkan³⁷. Det fremgår ikke klart af forslaget, hvordan Kommissionen vil sikre, at denne risiko for manglende bæredygtighed mindskes. Forslaget forudsætter kun, at foranstaltninger, som støttemodtageren på tilfredsstillende vis har opfyldt, ikke er blevet ophævet³⁸. Bæredygtighed er endnu mere relevant i forbindelse med grundlæggende reformer, da den også er en forudsætning for støtte under faciliteten, jf. forslagets artikel 5, stk. 1 (jf. punkt 15-19).

34 De betalingsanmodninger, som modtagerlandene skal indgive to gange om året, skal gøre det muligt for Kommissionen at kontrollere, at de relevante betingelser er opfyldt, inden den udbetaler midlerne. Hvis den vurderer, at fremskridtene med reformerne ikke er tilfredsstillende, kan den tilbageholde de pågældende beløb, indtil modtagerlandet har opfyldt de relevante betingelser³⁹. Hvis et modtagerland ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger inden for 12 måneder fra den oprindelige negative vurdering (eller inden for 24 måneder i løbet af det første gennemførelsesår), er det afgørende, at Kommissionen nedsætter den samlede støtte forholdsmæssigt til den del, der svarer til de relevante betalingsbetingelser (herunder den andel, der skal kanaliseres gennem investeringsrammen for Vestbalkan)⁴⁰.

35 Vi glæder os over, at Kommissionen har øget anvendelsen af konditionalitet i forbindelse med finansiering ved hjælp af faciliteten. Denne nye tilgang er i overensstemmelse med vores tidligere anbefaling om, at Kommissionen bør styrke mekanismen til fremme af reformer i udvidelsesprocessen⁴¹. Ifølge forslaget kan Kommissionen, hvis et land ikke opfylder betalingsbetingelserne, omfordele nogle af

³⁶ Særberetning 01/2022, Anbefaling 1 - Styrke mekanismen til fremme af retsstatsreformer i udvidelsesprocessen.

³⁷ Særberetning 01/2022, punkt 32, og særberetning 21/2016 "EU's førtiltrædelsesbistand til styrkelse af den administrative kapacitet i det vestlige Balkan".

³⁸ Forslagets artikel 21, stk. 2.

³⁹ Forslagets artikel 21, stk. 4.

⁴⁰ Forslagets artikel 21, stk. 5.

⁴¹ Særberetning 01/2022, Anbefaling 3 - Øge anvendelsen af konditionalitet i IPA III.

eller alle midlerne til de andre modtagerlande⁴². Dette skaber et endnu stærkere incitament for landene på Vestbalkan til at gennemføre reformer. Den faktiske betydning af "tilfredsstillende opfyldelse" af betingelserne i artikel 21, stk. 2, er imidlertid uklar. Kriteriet for at udløse "hel eller delvis frigivelse af midler" er også uklart⁴³. **Kommissionen bør derfor overveje** at udarbejde interne retningslinjer for vurdering af, om betalingsbetingelserne i reformdagsordenerne er opfyldt på tilfredsstillende vis. Retningslinjerne bør også adressere potentielle ophævelser af tidligere opfyldte betingelser.

36 Endelig kan Kommissionen nedsætte den støtte, der skal udbetales, i tilfælde af konstaterede tilfælde af eller alvorlige betænkeligheder i forbindelse med uregelmæssigheder, svig, korrupsion og interessekonflikter, som modtagerlandet ikke har korrigeret⁴⁴. Kommissionen kan også basere denne beslutning på oplysninger fra OLAF. Revisionsrettens beretninger nævnes imidlertid ikke i denne sammenhæng. **Kommissionen og de to EU-lovgivere bør derfor overveje** udtrykkeligt at nævne Revisionsrettens beretninger i slutningen af artikel 21, stk. 7.

Forfinansiering

37 Efter forelæggelsen af reformdagsordenerne kan landene på Vestbalkan anmode om en forfinansieringsbetaling⁴⁵. De kan under særlige betingelser, som er fastsat i artikel 20, modtage forfinansiering på op til 7 % af den samlede støtte, der er til rådighed for dem under faciliteten. Dette kan udgøre op til 390 millioner euro i forfinansiering.

Lån på meget lempelige vilkår

38 Den foreslåede facilitet vil tildele 4 milliarder euro i lån til landene på Vestbalkan. Kommissionen vil finansiere lånene ved at låne de nødvendige midler på kapitalmarkederne eller hos finansielle institutioner og samtidig anvende den *diversificerede finansieringsstrategi*, som EU indførte i 2022 som en generel lånemetode⁴⁶. Lånene vil blive ydet på meget lempelige vilkår med en tilbagebetaling

⁴² Forslagets artikel 21, stk. 8, og betragtning 19 og 39.

⁴³ Forslagets artikel 12, stk. 1.

⁴⁴ Forslagets artikel 21, stk. 7.

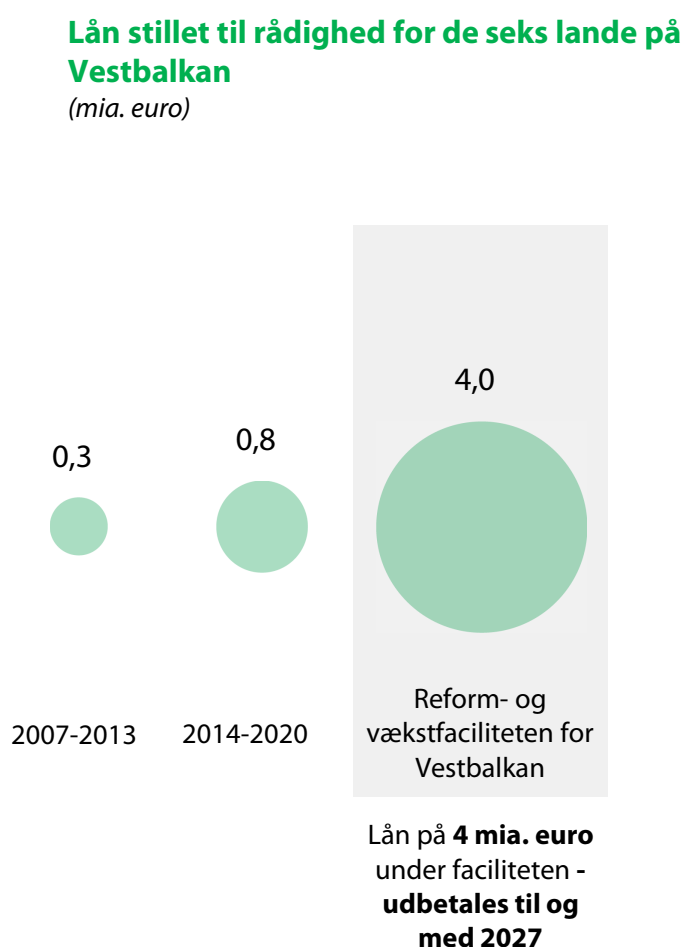
⁴⁵ Forslagets artikel 20.

⁴⁶ Jf. også vores [udtalelse 07/2022](#) om den diversificerede finansieringsstrategi.

af hovedstolen, som først vil påbegynde i 2034, og en løbetid på op til 40 år⁴⁷. Det betyder, at deres løbetid vil være endnu længere end for de lån, der blev ydet til Ukraine i 2023, og som har en løbetid på 35 år⁴⁸.

39 Det er vigtigt at bemærke, at de lån, der foreslås under faciliteten, vil udgøre en betydelig stigning i forhold til de lån, der blev stillet til rådighed til landene på Vestbalkan under tidligere FFR'er. **Figur 2** viser tidligere og aktuelt foreslåede lån.

Figur 2 - Makrofinansiel bistand og lån foreslået under reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan

Kilde: Revisionsretten, baseret dels på det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2023) 244), der ledsager rapporten fra Kommissionen om gennemførelsen af makrofinansiel bistand til tredjelande i 2022 (bilag 1), dels på [forslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan](#).

⁴⁷ Forslagets betragtning 36 og artikel 17.

⁴⁸ Betragtning 27 i [forordning 2022/2463](#) af 14. december 2022 om oprettelse af et instrument med henblik på at yde støtte til Ukraine i 2023 (makrofinansiel bistand +).

40 Som krævet i finansforordningens artikel 211, stk. 1, vil de foreslåede lån blive understøttet af hensættelser, der indbetales til EU's fælles hensættelsesfond. I forslaget artikel 18, stk. 1, fastsættes tilførselssatsen til 9 % af låneværdien. Dette svarer til den standardtilførselssats, der er fastsat for makrofinansiel bistand i artikel 31, stk. 5, i [NDICI-forordningen](#), og til den sats, der tidligere blev anvendt på lån til tredjelande. Hensættelserne vil blive udbetalt fra facilitetens tilskudsdel med et samlet beløb på 360 millioner euro (jf. [figur 1](#) ovenfor). Artikel 18, stk. 1, i forslaget giver også Kommissionen mulighed for gradvist at opbygge hensættelserne over tid, efterhånden som lånene udbetales.

41 I vores tidligere udtalelser kritiserede vi Kommissionen for ikke at foretage hensættelser til lån til Ukraine og fremhævede risiciene ved at garantere lånene direkte over EU-budgettet⁴⁹. Vi glæder os derfor over Kommissionens beslutning om at foreslå standardtilgangen med at understøtte lån til landene på Vestbalkan med hensættelser på 9 %.

42 Herudover skal Kommissionen i henhold til artikel 18, stk. 2, tage tilførselssatsen op til revision "mindst hvert tredje år". Med henblik herpå vil Kommissionen få beføjelse til at vedtage delegerede retsakter (jf. punkt [54](#)). Hyppigheden med hensyn til at tage tilførselssatsen op til revision er i overensstemmelse med kravene i finansforordningens artikel 211, stk. 1. Men eftersom faciliteten skal fungere indtil udgangen af 2028, vil Kommissionen i praksis revurdere tilførselssatsen én gang i facilitetens levetid.

Investeringsrammen for Vestbalkan

43 Mindst halvdelen af alle midler fra faciliteten, dvs. mindst 3 milliarder euro, vil blive kanaliseret gennem investeringsrammen for Vestbalkan. Denne ramme har eksisteret siden 2009 og er en fælles finansiel platform for Europa-Kommissionen, finansielle organisationer, EU-medlemsstaterne og Norge. Den har til formål at styrke samarbejdet om investeringer i den offentlige og private sektor med henblik på regionens socioøkonomiske udvikling og bidrage til den europæiske integration af Vestbalkan⁵⁰. Modtagerlandene deltager i denne platform som observatører.

⁴⁹ [Udtalelse 07/2022](#) om en diversificeret finansieringsstrategi, særlig punkt 15-17, og [udtalelse 03/2023](#) om Ukraine-faciliteten, punkt 38-45 og punkt 76.

⁵⁰ Pressemeddelelse, "European Commission announces additional €680 million investment package for the Western Balkans under the Economic and Investment Plan", 13.12.2023.

Kommissionen varetager sekretariatet for investeringsrammen for Vestbalkan, og de deltagende internationale finansielle institutioner er i øjeblikket følgende:

- 1) Europarådets Udviklingsbank
- 2) Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD)
- 3) Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Investeringsfond
- 4) Verdensbankgruppen, herunder Den Internationale Finansieringsinstitution
- 5) *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (den tyske udviklingsbank)
- 6) *Agence française de développement* (det franske agentur for udviklingsbistand).

44 I overensstemmelse med forslagets artikel 6, stk. 5, vil den finansiering, der kanaliseres gennem investeringsrammen for Vestbalkan, omfatte alle de tilskud, der er til rådighed under faciliteten (ca. 1,6 milliarder euro), og mindst 1,4 milliarder euro i lån (jf. [figur 1](#) ovenfor). I artikel 19, stk. 1, præciseres det endvidere, at denne finansiering vil støtte "infrastrukturinvesteringer". Med hensyn til den planlagte finansiering på 3 milliarder euro er det vigtigt at bemærke, at Kommissionen mellem 2009 og 2023 bidrog med ca. 2,94 milliarder euro i IPA-tilskud til investeringsrammen for Vestbalkan til infrastrukturinvesteringer (heraf 1,59 milliarder euro i 2021-2023 under IPA III).

45 Det er vigtigt at bemærke, at finansieringen gennem investeringsrammen for Vestbalkan vil blive frigivet gradvist i overensstemmelse med landenes fremskridt med de reformer, der er fastsat i reformdagsordenerne⁵¹. Hver sjette måned vil Kommissionen med hver afgørelse om tilladelse til frigivelse af midler (jf. forslagets artikel 21, stk. 3) også afgøre, hvor stor en del af betalingerne der skal stilles til rådighed via investeringsrammen for Vestbalkan eller via Vestbalkanlandenes nationale budgetter.

Kapitel IV - Beskyttelse af Unionens finansielle interesser

Revisionsrettens revisionsrettigheder

46 Forslaget understreger behovet for at styrke revisions- og kontrolmekanismerne yderligere i landene på Vestbalkan. Det anerkender også udtrykkeligt Revisionsrettens

⁵¹ Forslagets artikel 19, stk. 5, 6 og 7.

revisionsrettigheder (i henhold til artikel 285 og 287 i TEUF) i forbindelse med midler, der anvendes under faciliteten. Forslagets artikel 9, stk. 4, fastsætter navnlig, at facilitetsaftalen, låneaftalerne og aftalerne med de personer eller enheder, der modtager midler, skal sikre, at forpligtelserne i artikel 129 (i finansforordningen - "Samarbejde om beskyttelse af Unionens finansielle interesser") kan opfyldes. Visse bestemmelser i forslaget vil dog med fordel kunne præciseres yderligere.

Adgang til dokumentation under facilitetsaftalen

47 Artikel 9 fastsætter, at der med hvert modtagerland skal indgås en facilitetsaftale, som sikrer beskyttelse af EU's finansielle interesser. Facilitetsaftalen vil navnlig fastsætte detaljerede bestemmelser om "støttemodtagerens tilsagn om at gøre fremskridt hen imod mere effektive kontrolsystemer"⁵² og "forvaltning, kontrol, tilsyn, overvågning, evaluering, rapportering og revision under faciliteten samt systemgennemgange, undersøgelser, foranstaltninger til bekæmpelse af svig og samarbejde"⁵³. Som forklaret i punkt **28** ville artikel 9, stk. 5, litra g), om adgang til data og dokumentation imidlertid være klarere, hvis Revisionsretten blev nævnt parallelt med Kommissionen og OLAF. For at undgå misforståelser om Revisionsrettens revisionsrettigheder **bør Kommissionen og de to EU-lovgivere derfor overveje** udtrykkeligt at nævne Revisionsretten i artikel 9, stk. 5, litra g).

Adgang til dokumentation under investeringsrammen for Vestbalkan

48 Som tidligere nævnt vil mindst halvdelen af finansieringen fra faciliteten (herunder alle tilskud) blive kanaliseret gennem en fælles fond, som er oprettet under investeringsrammen for Vestbalkan og forvaltes af EBRD og EIB. Disse beløb vil blive gennemført under *indirekte forvaltning* sammen med de internationale finansielle institutioner, jf. finansforordningens artikel 62, stk. 1, litra c). De generelle betingelser for den fælles fond giver udtrykkeligt Revisionsretten revisionsrettigheder, herunder adgang til dokumentation og ret til at foretage besøg på stedet som krævet⁵⁴. Det bør dog bemærkes, at en af de ovennævnte seks finansielle institutioner, som deltager i investeringsrammen for Vestbalkan, nemlig Verdensbankgruppen, tidligere hindrede

⁵² Forslagets artikel 9, stk. 5, litra a).

⁵³ Forslagets artikel 9, stk. 5, litra c).

⁵⁴ Generelle betingelser for Den Europæiske Fælles Fond for Vestbalkan, senest ændret 6.9.2023, punkt 5.11. Kommissionens kontrol, s. 35.

adgangen til den dokumentation, som Revisionsretten havde brug for til at udføre sit revisionsarbejde korrekt⁵⁵.

Revisionsrettigheder i forbindelse med låneaftalerne

49 Forslagets artikel 22, stk. 2, litra d), fastsætter, at facilitetsaftalerne skal fastsætte modtagerlandenes forpligtelse til udtrykkeligt at "bemyndige Kommissionen, OLAF, Revisionsretten og, hvor det er relevant, EPPO til at udøve deres rettigheder". Men i modsætning til forslagets artikel 9, stk. 4, som fastsætter en forpligtelse til at beskytte EU's finansielle interesser, nævner artikel 22, stk. 2, ikke udtrykkeligt låneaftalerne. Af hensyn til klarhed og konsekvens og for at undgå misforståelser om Revisionsrettens revisionsrettigheder **bør Kommissionen og de to EU-lovgivere overveje** i artikel 22, stk. 2, at henvise til låneaftalerne parallelt med facilitetsaftalen.

Nationale interne kontrolsystemer og nationale revisionsmyndigheder

50 For så vidt angår lån, der udbetales direkte til de nationale budgetter, vil Kommissionen basere sig på de eksisterende interne kontrolsystemer i landene på Vestbalkan⁵⁶. Denne tilgang er i overensstemmelse med IPA III, som fastsætter, at en del af EU-midlerne skal gennemføres under *indirekte forvaltning* (undtagen i Bosnien-Hercegovina og Kosovo) med en institutionel struktur, der er fastlagt i de finansielle partnerskabsrammeaftaler, der er indgået med landene⁵⁷. Den foreslåede forordning giver instrukser om, at de nationale enheder skal opretholde en "regelmæssig dialog med Den Europæiske Revisionsret, OLAF og, hvor det er relevant, EPPO"⁵⁸.

51 Vi glæder os over, at Kommissionen har valgt en etableret institutionel struktur. I de seneste udvidelsesrapporter fra november 2023 blev det dog påpeget, at Vestbalkanlandenes forberedelsesniveau på området finansiel forvaltning varierede fra "et vist forberedelsesniveau" til "moderat forberedt" (jf. [bilag V](#)). Det er også uklart, præcist hvilke enheder begrebet *nationale revisionsmyndigheder* henviser til i artikel 23. Kommissionen meddelte os, at denne bestemmelse vedrører den nationale/statslige revisionstjeneste med ansvar for revision af de nationale budgetter.

⁵⁵ Revisionsrettens årsberetning for 2018, 8.10.2019, tekstboks 6, s. 285.

⁵⁶ Forslagets artikel 23, stk. 1.

⁵⁷ Jf. f.eks. den [finansielle partnerskabsrammeaftale](#) mellem Europa-Kommissionen og Republikken Albanien, særlig artikel 10, 11 og 50.

⁵⁸ Forslagets artikel 23, stk. 3.

Den vedrører ikke de IPA-revisionsmyndigheder, der er oprettet med henblik på indirekte forvaltning af IPA-midler.

52 Det er vigtigt at bemærke, at faciliteten har til formål at styrke revisions- og kontrolsystemerne i landene på Vestbalkan. I artikel 23, stk. 1, hedder det, at "reformdagsordenerne [...] i de første år af deres gennemførelse [prioriterer] reformer i forbindelse med forhandlingskapitel 32, navnlig vedrørende forvaltning af offentlige finanser og intern kontrol [...]" samt andre foranstaltninger såsom bekæmpelse af svig, korruption og organiseret kriminalitet. Forslaget ville imidlertid være endnu klarere, hvis disse prioriteter også blev tydeligt angivet i artikel 13 om reformdagsordenernes indhold (jf. punkt **30-36**). **Kommissionen og de to EU-lovgivere bør derfor overveje at henvise til disse prioriteter i forslagets artikel 13, stk. 1.**

Kapitel V - Overvågning, rapportering og evaluering

53 I henhold til forslagets artikel 24 skal Kommissionen overvåge gennemførelsen af faciliteten og udarbejde årlige rapporter om de fremskridt, der er gjort. I forslaget præciseres det også, at de indikatorer, der anvendes til overvågning af faciliteten, "så vidt muligt [skal] være i overensstemmelse med de centrale institutionelle indikatorer, der indgår i resultatrammen for instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA III), i resultatmålingsrammen for EFSD+ og i investeringsrammen for Vestbalkan"⁵⁹. Vi glæder os over denne tilgang, da anvendelsen af indikatorer, der svarer til dem, der er defineret i [IPA III-forordningen](#), betyder, at faciliteten således kommer på linje med andre former for førtiltrædelsesbistand. Dermed vil det også være muligt at aggregere resultaterne og lette overvågningen af fremskridt hen imod opfyldelsen af facilitetens mål. I henhold til forslagets artikel 25 skal Kommissionen desuden foretage en efterfølgende evaluering af faciliteten mellem 2028 og 2031.

Kapitel VI - Afsluttende bestemmelser

54 Artikel 26 tillægger Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at ændre tilførselssatsen for lån, jf. forslagets artikel 18, stk. 3. Som omtalt i punkt **42** vil Kommissionen revurdere tilførselssatsen én gang i facilitetens levetid.

⁵⁹ Forslagets artikel 13, stk. 2.

Finansieringsoversigt

55 Finansieringsoversigten viser, at oprettelsen af faciliteten vil kræve en forøgelse af de administrative og menneskelige ressourcer. Det fremgår, at administrationsomkostningerne vil beløbe sig til i alt ca. 34 millioner euro i perioden 2024-2027⁶⁰. Af dette beløb vil 4 020 000 euro blive opført under FFR-udgiftsområde 7 "Europæisk offentlig forvaltning".

56 Kommissionens personalebehov anslås til 24 fuldtidsækvivalenter. Det skal dækkes af seks tjenestemænd og midlertidigt ansatte og 18 eksternt ansatte, hovedsagelig kontraktansatte. Af disse 24 ansatte skal ni arbejde ved EU-delegationerne i landene på Vestbalkan.

⁶⁰ Finansieringsoversigten, s. 48.

Afsluttende bemærkninger

57 En fungerende markedsøkonomi er et af kravene for tiltrædelse af EU. Den økonomiske konvergens mellem landene på Vestbalkan og EU er imidlertid blevet anset for utilstrækkelig i mange år. Kommissionen foreslog at oprette reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan for at fremme landenes økonomiske vækst og øge deres konvergens hen imod EU-medlemsstaternes gennemsnitlige indkomstniveau. Den foreslåede facilitet vil yde op til 6 milliarder euro i støtte, dvs. 2 milliarder euro i ikketilbagebetalingspligtig støtte og 4 milliarder euro i lån. Beløbene udgør en betydelig stigning - anslået til over 40 % - i finansieringen til landene på Vestbalkan i finansieringsperioden 2021-2027. I betragtning af at flere af den foreslåede facilitets mål svarer til målene i IPA III, er det vigtigt, at Kommissionen er særlig opmærksom på koordineringen af bistanden. Med forslaget vil lånene blive understøttet af en hensættelse på 9 %. Det svarer til den standardtilførselsats for lån til tredjelande, som anvendes til at beskytte EU-budgettet mod potentielle tab.

58 Forslaget indfører strengere betingelser for finansiering under faciliteten, idet betalinger knyttes til opfyldelse af de betingelser, der skal fastsættes i reformdagsordenerne. Forslaget indebærer imidlertid, at mange aspekter vil blive fastlagt som led i efterfølgende aftaler, som først vil blive indgået, når forordningen om facilitetens oprettelse er trådt i kraft. De reformdagsordener, som regeringerne på Vestbalkan skal forelægge i samråd med Kommissionen, skal fastlægge klare betingelser for udbetaling af støtte.

59 Kommissionen vil basere sig på en etableret ramme for samarbejdet med landene på Vestbalkan. Mindst halvdelen af midlerne fra faciliteten (herunder alle tilskud) vil blive kanaliseret gennem investeringsrammen for Vestbalkan - en investeringsplatform, der har eksisteret siden 2009. For så vidt angår lån, der kanaliseres gennem de nationale budgetter, vil Kommissionen hovedsagelig forlade sig på, at EU's finansielle interesser bliver beskyttet af modtagerlandenes interne kontrolsystemer. Nogle af landenes myndigheder har imidlertid en lav administrativ kapacitet. Det er derfor vigtigt, at faciliteten i de første gennemførelsesår prioriterer reformer inden for finanskontrol.

60 På baggrund af vores gennemgang af lovgivningsforslaget foreslår vi, at **Kommissionen og de to EU-lovgivere overvejer:**

- at præcisere proceduren for at tilbageholde midler, hvis et modtagerland ikke opfylder en forudsætning for finansiering (jf. punkt [19](#))

- at give Kommissionen mulighed for at kræve, at regeringerne på Vestbalkan reviderer og/eller ændrer deres reformdagsordener (jf. punkt **31**)
- at udarbejde interne retningslinjer for vurdering af, om betalingsbetingelserne i reformdagsordenerne er opfyldt på tilfredsstillende vis (jf. punkt **35**)
- udtrykkeligt at nævne Revisionsrettens beretninger blandt de dokumenter, der kan danne grundlag for en kommissionsbeslutning om at nedsætte støtten (jf. punkt **36**)
- at præcisere Revisionsrettens rettigheder for så vidt angår adgang til data og dokumentation under facilitetsaftalen, så de svarer til Kommissionens og OLAF's rettigheder (jf. punkt **47**)
- udtrykkeligt at nævne låneaftaler i artikel 22 om beskyttelse af EU's finansielle interesser (jf. punkt **49**)
- at henvise til prioriterede reformer inden for finanskontrol i forslagets artikel 13, som regulerer reformdagsordenernes indhold (jf. punkt **52**).

Vedtaget af Afdeling III, der ledes af Bettina Jakobsen, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg på mødet den 30. januar 2024.

På Revisionsrettens vegne

Tony Murphy
Formand

Bilag

Bilag I - Tidligere beretninger og udtalelser fra Revisionsretten, som er taget i betragtning i forbindelse med denne udtalelse

Særberetninger med bemærkninger om førtiltrædelseslande og EU's udvidelsesproces

Særberetning 01/2022	EU's støtte til retsstatsprincippet på Vestbalkan Trods indsatsen er der stadig grundlæggende problemer
Særberetning 27/2018	Faciliteten for flygtninge i Tyrkiet Støtten er nyttig, men bør forbedres for at give mere valuta for pengene
Særberetning 07/2018	EU's førtiltrædelsesbistand til Tyrkiet Hidtil kun begrænsede resultater
Særberetning 21/2016	EU's førtiltrædelsesbistand til styrkelse af den administrative kapacitet i det vestlige Balkan En metarevision
Særberetning 20/2016	Styrkelse af den administrative kapacitet i Montenegro Der er gjort fremskridt, men der er behov for bedre resultater på mange centrale områder
Særberetning 11/2016	Styrkelse af den administrative kapacitet i den tidligere jugoslaviske republik Makedonien Begrænsede fremskridt i en vanskelig situation
Særberetning 19/2014	EU's førtiltrædelsesbistand til Serbien
Særberetning 18/2012	Den Europæiske Unions bistand til Kosovo på retsstatsområdet
Særberetning 14/2011	Har EU's bistand forbedret Kroatiens kapacitet til at forvalte eftertiltrædelsesstøtte?

Publikationer med bemærkninger om lån til tredjelande

Udtalelse 03/2023	om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Ukrainefaciliteten [2023/0200(COD)]
Årsberetningen for 2022	Årsberetningerne for regnskabsåret 2022
Særberetning 05/2023	EU's finansielle landskab Et kludetæppe med behov for yderligere forenkling og mere ansvarlighed
Udtalelse 07/2022	Udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU, Euratom) 2018/1046 for så vidt angår fastlæggelsen af en diversificeret finansieringsstrategi som generel lånemetode [2022/0370(COD)]

Bilag II - Sammenligning af forslagets og IPA III-forordningens mål

Forslagets mål	IPA III-forordningens mål
<p><u>I. Generelle mål (i henhold til forslagets artikel 3, stk. 1)</u></p>	<p><u>I. Generelt mål med IPA III (i henhold til IPA III-forordningens artikel 3, stk. 1)</u></p>
<p>Facilitetens generelle mål er at:</p> <p>a) fremskynde regional økonomisk integration og gradvis integration med Unionens indre marked</p> <p>b) fremskynde den socioøkonomiske konvergens mellem støttemodtagernes økonomier og Unionen</p> <p>c) fremskynde tilpasningen til Unionens værdier, love, regler, standarder, politikker og praksis med henblik på EU-medlemskab</p>	<p>Det generelle mål med IPA III er at støtte de i bilag I anførte modtageres bestræbelser på at vedtage og gennemføre de politiske, institutionelle, retlige, administrative, sociale og økonomiske reformer, som disse modtagere skal gennemføre for at overholde Unionens værdier og gradvis tilpasse sig Unionens regler, standarder, politikker og praksis ("gældende EU-ret") med henblik på et fremtidigt EU-medlemskab og dermed bidrage til gensidig stabilitet, sikkerhed, fred og velstand.</p>
<p><u>II. De specifikke mål (forslagets artikel 3, stk. 2)</u></p>	<p><u>II. De specifikke mål (IPA III-forordningens artikel 3, stk. 2)</u></p>
<p>a) fremskynde støttemodtagernes omstilling til bæredygtige og inklusive økonomier, der er i stand til at modstå konkurrencepresset på Unionens indre marked, og til et stabilt investeringsklima</p>	<p>a) at styrke retsstatsprincippet, demokrati, respekt for menneskerettigheder og grundlæggende friheder, herunder ved at fremme et uafhængigt retsvæsen, styrket sikkerhed og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet, overholdelse af folkeretten, mediefrihed og akademisk frihed samt et gunstigt miljø for civilsamfundet, at fremme ikkeforskelsbehandling og tolerance, at sikre respekt for rettigheder for personer, der tilhører mindretal, og fremme af ligestilling mellem kønnene og at forbedre migrationsstyring, herunder grænseforvaltning, og håndtere irregulær migration og håndtere tvangsfordrivelse</p>
<p>b) fremme den regionale økonomiske integration, navnlig ved at gøre fremskridt med etableringen af det fælles regionale marked</p>	<p>b) at styrke den offentlige forvaltnings effektivitet og støtte gennemførelse af strukturelle reformer og god regeringsførelse på alle niveauer, herunder på områderne offentlige udbud og statsstøtte</p>
<p>c) fremme støttemodtagernes økonomiske integration med Unionens indre marked</p>	<p>c) at udforme regler, standarder, politikker og praksis i overensstemmelse med Unionens regler, standarder, politikker og praksis hos modtagerne i bilag I og styrke regionalt samarbejde, forsoning, gode naboskabsforbindelser, mellemfolkelige kontakter og strategisk kommunikation</p>
<p>d) støtte regional økonomisk integration og øget integration med EU's indre marked gennem bedre konnektivitet i regionen i overensstemmelse med de transeuropæiske net</p>	<p>d) at styrke den økonomiske og sociale udvikling og samhørighed, med særligt fokus på unge, herunder gennem uddannelse af høj kvalitet og beskæftigelsespolitikker, gennem støtte til investeringer og udvikling af den private sektor, med fokus på små og mellemstore virksomheder (SMV'er) samt udvikling af landbrug og landdistrikter</p>

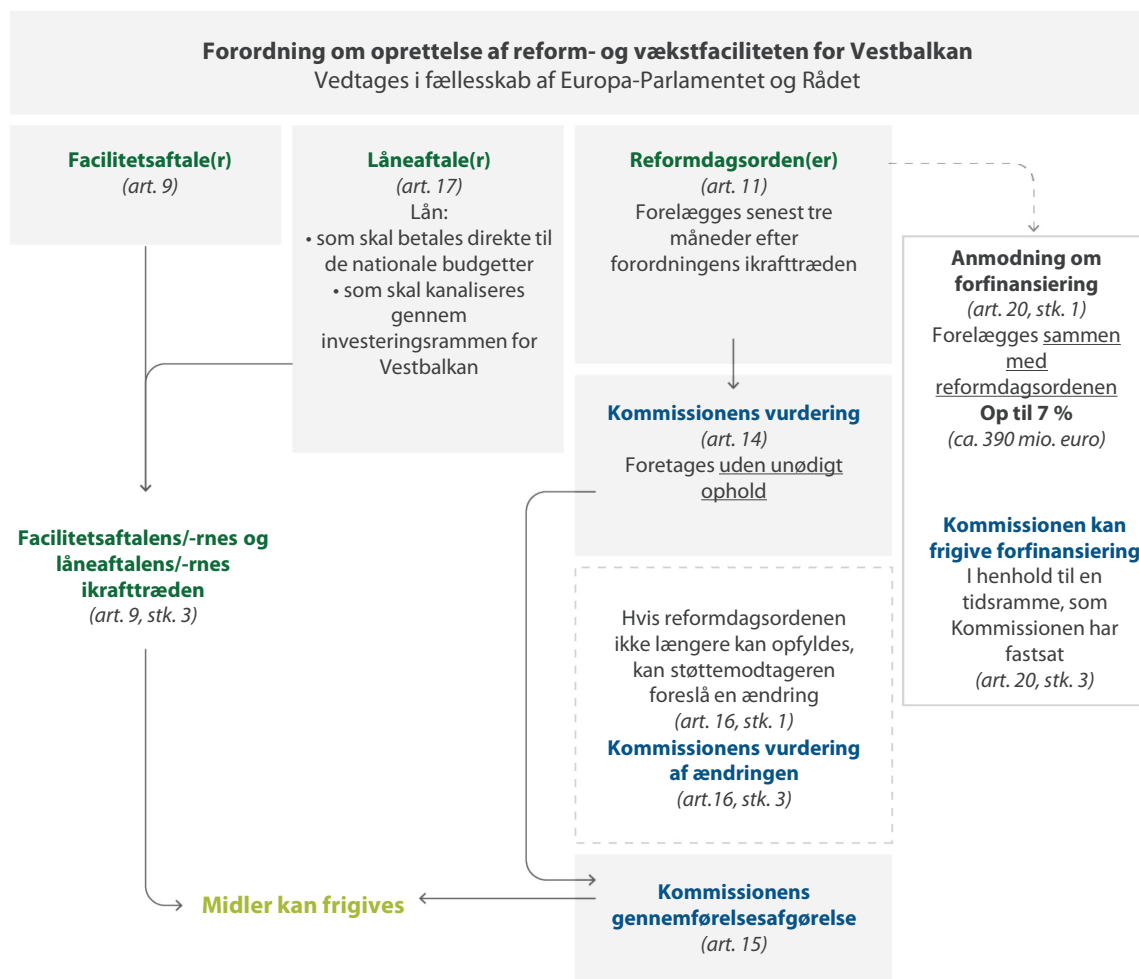
Forslagets mål
e) fremskynde den grønne omstilling i overensstemmelse med den grønne dagsorden for Vestbalkan fra 2020 for alle økonomiske sektorer, navnlig energi, herunder omstillingen til en kulstoffattig, klimaneutral, klimarobust og cirkulær økonomi
f) fremme den digitale omstilling som en katalysator for bæredygtig udvikling og inklusiv vækst
g) fremme innovation, navnlig for SMV'er, og til støtte for den grønne og den digitale omstilling
h) fremme uddannelse, omskoling og opkvalificering af høj kvalitet samt beskæftigelsespolitikker
i) yderligere styrke de grundlæggende elementer i udvidelsesprocessen, herunder retsstatsprincippet, demokrati, respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, ved at fremme et uafhængigt retsvæsen, øget sikkerhed, bekæmpelse af svig, korruption, organiseret kriminalitet og hvidvask af penge og finansiering af terrorisme, skatteunddragelse og skattesvig, efterleve folkeretten, styrke mediefriheden og den akademiske frihed og et gunstigt miljø for civilsamfundet, fremme den sociale dialog og fremme ligestilling mellem kønnene, ikkeforskelsbehandling og tolerance for at sikre og styrke respekten for rettighederne for personer, der tilhører mindretal
j) styrke den offentlige forvaltnings effektivitet og støtte gennemsigtighed, strukturreformer og god regeringsførelse på alle niveauer, herunder inden for forvaltning af offentlige finanser, offentlige indkøb og statsstøttekontrol, og støtte initiativer og organer, der er involveret i at støtte og håndhæve international retfærdighed i støttemodtagerlandene på Vestbalkan

IPA III-forordningens mål
e) at styrke miljøbeskyttelsen, øge modstandsdygtigheden over for klimaændringer, fremskynde overgangen hen imod en kulstoffattig økonomi, udvikle den digitale økonomi og det digitale samfund og styrke alle aspekter af bæredygtig konnektivitet
f) at støtte den territoriale samhørighed og det territoriale samarbejde på tværs af land- og søgrænser, herunder det transnationale og interregionale samarbejde

Note: Ens farver angiver mål, der minder om hinanden.

Kilde: Revisionsretten, baseret på IPA III-forordningen og forslaget.

Bilag III - Aftaler, der skal indgås efter ikrafttrædelsen af forordningen om reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan

Kilde: Revisionsretten, baseret på lovgivningsforslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan.

Bilag IV - Undtagelser fra finansforordningen og NDICI-forordningen

Undtagelser fra forordning (EU, Euratom) 2018/1046 (finansforordningen)

Forslag til forordning om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan		Finansforordningen Artikeloverskrift
Artikel med undtagelse	Undtagelsens formål	
Artikel 10, stk. 1	Udnyttede forpligtelses- og betalingsbevillinger i henhold til faciliteten fremføres automatisk, og der kan enten indgås forpligtelser for disse beløb, eller de kan anvendes, frem til den 31. december i det følgende regnskabsår. Det fremførte beløb anvendes først i det følgende regnskabsår.	Artikel 12, stk. 4 Bortfald og fremførelse af bevillinger
Artikel 10, stk. 3	Forpligtelsesbevillinger, der svarer til beløbet for frigørelser, der er foretaget som følge af manglende eller ufuldstændig gennemførelse af en foranstaltning under faciliteten, genopføres på den oprindelige budgetpost.	Artikel 15 Genopførelse af bevillinger, der svarer til frigørelser
Artikel 17, stk. 2 Betragtning 36	Udbetalingen af lånet kan gennemføres via investeringsrammen for Vestbalkan på vegne af støttemodtageren. De inddrevne beløb overføres til støttemodtageren.	Artikel 220, stk. 4 Finansiel bistand - Regler og gennemførelse
Artikel 17, stk. 3	Låneaftalen indeholder forfinansieringsbeløbet og reglerne for udligning af forfinansiering.	Artikel 220, stk. 5 Finansiel bistand - Regler og gennemførelse
Artikel 18, stk. 1	Budgetforpligtelserne vedrørende hensættelserne indgås senest den 31. december 2027. Hensættelserne udbetales gradvist og fuldt ud, senest når lånene er udbetalt fuldt ud.	Artikel 211, stk. 2, andet afsnit, sidste punktum Hensættelser til dækning af finansielle forpligtelser

Forslag til forordning om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan		Finansforordningen Artikeloverskrift
Artikel med undtagelse	Undtagelsens formål	
Artikel 21, stk. 9 Betragtning 42	For den del af facilitetens finansiering, der udbetales som finansiel bistand og kanaliseres direkte til støttemodtagernes nationale budgetter, begynder betalingsfristen at løbe fra datoen for meddelelsen af den afgørelse om tilladelse til udbetaling til støttemodtageren, der er vedtaget i henhold til nærværende artikels stk. 4.	Artikel 116, stk. 2 Betalingsfrister
Artikel 21, stk. 10 Betragtning 42	I tilfælde af betalinger, der foretages i form af finansiel bistand, og som kanaliseres direkte til støttemodtagernes nationale budgetter i henhold til denne artikel og artikel 22 i nærværende forordning, bør Kommissionen udelukkes fra at betale morarenter til støttemodtageren.	Artikel 116, stk. 5 Betalingsfrister

Undtagelser fra forordning (EU) 2021/947 om oprettelse af instrumentet for naboskab, udviklingsamarbejde og internationalt samarbejde - et globalt Europa (NDICI)

Forslag til forordning om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan		NDICI-forordningen Artikeloverskrift
Artikel med undtagelse	Undtagelsens formål	
Artikel 6, stk. 3 Betragtning 19	Den støtte, der stilles til rådighed for støttemodtagerne i form af lån, udgør ikke en del af beløbet for garantien for foranstaltninger udadtil, jf. artikel 31, stk. 4, i forordning (EU) 2021/947.	Artikel 31, stk. 3, andet punktum, og artikel 31, stk. 4 EFSD+, garantien for foranstaltninger udadtil, budgetgarantier og finansiel bistand til tredjelande - Anvendelsesområde og finansiering

Kilde: Revisionsretten, baseret på lovgivningsforslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan.

Bilag V - Oversigt over Vestbalkanlandenes forberedelsesniveau på området finanskontrol

2023-udvidelsesrapporten	Kapitel 32 - Finanskontrol
Albanien SWD(2023) 690	"Albanien er moderat forberedt på området finanskontrol. I rapporteringsperioden blev der gjort visse fremskridt med hensyn til ajourføringer af de retlige rammer for intern kontrol og intern revision". (side 72)
Bosnien-Hercegovina SWD(2023) 691	"Bosnien-Hercegovina har et vist forberedelsesniveau på dette område. Der blev gjort visse fremskridt , navnlig med at gennemføre strategierne for offentlig intern finanskontrol på statsligt niveau og i landets to enheder, med at udarbejde konsoliderede rapporter, samtidig med at kapaciteten til onlinerapportering blev forbedret, og med at styrke uddannelsen af offentligt ansatte med ansvar for offentlig intern finanskontrol". (side 77)
Kosovo SWD(2023) 692	"Der er et vist forberedelsesniveau på dette område. Kosovo gjorde kun begrænsede fremskridt i rapporteringsperioden med vedtagelsen af sin nye strategi for forvaltningen af offentlige finanser for 2022-2026 og den tilhørende handlingsplan". (side 75)
Nordmakedonien SWD(2023) 693	"Landet er moderat forberedt på området finanskontrol. Der blev gjort visse fremskridt , som omfattede oprettelsen af netværket af koordineringstjenester for bekæmpelse af svig, vedtagelsen af den organiske budgetlov og loven om inspektion og undertegnelsen af et aftalememorandum mellem parlamentet og statsrevisionen for at styrke opfølgningen på individuelle revisionsberetninger". (side 71)
Montenegro SWD(2023) 694	"Montenegro er moderat forberedt på området finanskontrol. Samlet set blev der kun gjort begrænsede fremskridt med gennemførelsen af sidste års henstillinger. Et nyt program for reform af forvaltningen af de offentlige finanser blev vedtaget i december 2022, hvilket betyder, at den strategiske ramme for offentlig intern finanskontrol nu stort set er på plads". (side 81)
Serbien SWD(2023) 695	"Serbien er moderat forberedt på området finanskontrol. I rapporteringsperioden blev der gjort begrænsede fremskridt , navnlig med den fortsatte gennemførelse af offentlig intern finanskontrol". (side 89)

MEDDELELSE OM OPHAVSRET

© Den Europæiske Union, 2024

Den Europæiske Revisionsrets politik for videreanvendelse er fastsat i [Revisionsrettens afgørelse nr. 6-2019](#) om den åbne datapolitik og videreanvendelse af dokumenter.

Medmindre andet er oplyst (f.eks. i individuelle meddelelser om ophavsret), er det af Revisionsrettens indhold, der ejes af EU, licenseret i henhold til [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Det betyder, at videreanvendelse generelt er tilladt med korrekt angivelse af kilde og eventuelle ændringer. Ved videreanvendelse af Revisionsrettens indhold må den oprindelige betydning eller det oprindelige budskab ikke fordrejes. Revisionsretten er ikke ansvarlig for eventuelle konsekvenser af videreanvendelsen.

Yderligere tilladelse skal indhentes, hvis specifikt indhold afbilder identificerbare privatpersoner, f.eks. på billeder af ansatte i Revisionsretten, eller omfatter tredjeparts værker.

Hvis en sådan tilladelse opnås, erstatter denne tilladelse ovenstående generelle tilladelse, og den skal klart anføre eventuelle begrænsninger i anvendelsen.

Tilladelse til at anvende eller gengive indhold, der ikke ejes af EU, skal eventuelt indhentes direkte hos indehaveren af ophavsretten.

Software og dokumenter, der er omfattet af industriel ejendomsret, såsom patenter, varemærker, registrerede design, logoer og navne, er ikke omfattet af Revisionsrettens videreanvendelsespolitik.

EU-institutionernes websteder på europa.eu-domænet har links til websteder uden for europa.eu-domænet. Da Revisionsretten ikke har kontrol over disse websteder, anbefales det at gennemse deres privatlivspolitik og ophavsretspolitik.

Anvendelse af Revisionsrettens logo

Revisionsrettens logo må ikke anvendes uden Revisionsrettens forudgående samtykke.

HTML	ISBN 978-92-849-1602-3	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/02429	QJ-AB-24-003-DA-Q
PDF	ISBN 978-92-849-1617-7	ISSN 1977-5636	doi:10.2865/243497	QJ-AB-24-003-DA-N